

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

the competence of specialists, in this case future instrumentalist teachers. An important result of their professional training is the acquisition of the ability to engage in didactic and performing activities, including the aforementioned problem in the current field of scientific research.

Based on a comparative analysis of recent studies by Gao Yanjun, D.I. Zotova, G.Yu. Nikolaev, M.V. Krupya, and others, it is clear that there is a need to improve the training of instrumentalists in teaching and performance.

We believe that the didactic and performing activities of instrumentalists are characterised by a complex combination of pedagogical, technological and artistic-aesthetic aspects and require students to have both methodological and performing skills, which should be developed through the design and special organisation of the educational process, appropriately selected training content, the creation of appropriate pedagogical conditions and the use of innovative technologies.

ЛІТЕРАТУРА

Го, Яныцзюнь, Ніколаї, Г. (2022) Методологічні та методичні засади дослідження проблеми формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*, № 15. Переяслав: Переяславський університет імені Григорія Сковороди, с. 70-91 DOI: <https://doi.org/10.31470/2415-3729-2022-15-70-91>

Зотов, Д. І. (2017) Мнемічне виконавство як складова професійного мислення саксофоніста (Mnemonic performing as a component of a professional saxophonist thinking). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. Київ: Міленіум, 2017. №3. С. 159-164

Крупей, М. В. (2004) Шляхи формування художньо-виразного мислення виконавця-саксофоніста. *Музичне виконавство і культура: Науковий вісник. Вип. 4. Кн. 2*. Одеса: «Друк», 2004. С. 258-268.

Оксана КАЛЮЖНА,

викладач кафедри теоретичної,
музично-інструментальної та вокальної
підготовки, ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ІМПРОВІЗАЦІЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ

Імпровізація в музичному мистецтві завжди грала важливу роль. В епохи Середньовіччя, Ренесансу, Бароко вміння імпровізувати було ознакою високого рівня професійності. Створювати музику «тут і зараз» під час своїх сольних виступів полюбили і музиканти XIX століття: Ліст, Шопен, Шуман.

А у XX столітті з активним розвитком джазу виникає новий спалах культури імпровізування. Актуальність імпровізації зберігається й на сучасному етапі розвитку музичного мистецтва, продовжуючи відігравати важливу роль у формуванні виконавської та творчої компетентності.

Педагогічне значення імпровізації у музичній освіті здобувачів складно переоцінити, а для успішного становлення та ефективного розвитку будь-якої творчої практики вона є одним з визначальних чинників. Імпровізація постає як форма внутрішнього діалогу, у межах якого виконавець трансформує власні емоції, мисленнєві процеси та інтуїтивні імпульси в цілісні звукові образи. Здебільшого імпровізована музика стає своєрідним потоком свідомості — позбавленим попереднього плану, але наповненим уважністю, чуттям і повною присутністю. Це може бути як тиха, зосереджена сольна гра (медитація), так і складна взаємодія кількох виконавців, у якій кожен чуйно вловлює рухи інших та відповідає на найменші зміни у спільному музичному просторі. Але у будь-якому разі музична імпровізація вимагає технічної майстерності, емоційного зв'язку з музикою, інтуїції, здатності миттєво приймати творчі рішення.

Процес формування навичок музичної імпровізації має глибоко індивідуальний характер. Це пов'язано з психофізичними особливостями студента (здатність до абстрактного мислення, рівень розвитку уваги, емоційної чутливості тощо), рівнем розвитку музичних здібностей — слухових, ритмічних, творчо-інтонаційних. Наприклад, ті, у кого добре розвинене почуття ритму, впевненіше експериментують з метроритмічними структурами, розвинений музичний слух дозволяє легше відтворювати та варіювати мелодичні послідовності.

Таким чином, на початковому етапі формування навичок імпровізування особливого значення набуває засвоєння фундаментальних теоретичних знань, а також опанування ключових компонентів музичної мови — мелодичного, ритмічного, темпового, динамічного й гармонічного.

У такий спосіб формування імпровізаційних навичок неможливо здійснювати за єдиною схемою: педагог має враховувати індивідуальні можливості кожного учня, добирати відповідні методи, а також темп навчання та рівень складності завдань. Саме індивідуалізація підходу забезпечує повноцінне розкриття творчого потенціалу й сприяє поступовому, природному розвитку імпровізаційної компетентності.

У процесі виконання чи створення імпровізації теоретичні знання втрачають абстрактний характер і набувають прикладного змісту, оскільки залучаються безпосередньо в реальному акті музикотворення. Імпровізація також значно підвищує мотивацію до навчання. Можливість вільно експериментувати, створювати власні мелодії та ритми надає емоційного задоволення від творчого процесу, що позитивно впливає на їхню впевненість у власних силах і бажання розвиватися далі.

Крім того, імпровізаційне музикування сприяє становленню навичок швидкого реагування, гнучкого мислення та адаптації — якостей, що особливо важливі для ансамблевого та оркестрового музикування. Водночас у процесі колективної імпровізації студенти не лише підтримують єдиний музичний простір, а й здійснюють постійну комунікацію в режимі реального часу. Така взаємодія передбачає уважне слухання партнерів, миттєве реагування на їхні творчі ініціативи, узгодження темпоритмічних і динамічних параметрів та спільне формування музичної драматургії. Саме колективний формат сприяє розвитку навичок координації, музичного діалогу та ансамблевого мислення, що є важливими складовими професійної підготовки майбутнього музиканта.

У підсумку слід наголосити, що імпровізаційне музикування в процесі музичного навчання виступає не тільки дидактичним методом, а й засобом самопізнання. Вона дає можливість студентам відкривати власний творчий потенціал, формувати унікальне художнє бачення та відчувати музику як особисту форму комунікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брилін Б.А. Акомпанемент та імпровізація: тексти лекцій та методичні матеріали з курсу «Акомпанемент та імпровізація». 3-тє вид. Вінниця: Твори, 2014. 143 с.
2. Головій С., Дуленко М. Особливості вокальної імпровізації епохи традиційного джазу. Музикознавча думка Дніпропетровщини. 2019. № 14. С. 110- 121.
3. Підгаєцька І. В., Мацієвська Л. В., Стецюк Є. Д. Імпровізація як метод підготовки здобувачів – майбутніх музикантів. XX Міжнародна науково-практична конференція «Current problems of the development of science and modern ways of improvement», 19 травня 2025 р., Пловдів, Болгарія. pp. 34-39.

Сяо Юйфень	
Музична інтонація в творах композиторів класиків.....	195
Shao Qi	
Interpretative strategies in contemporary choral conducting: the experience of the PRC.....	197
Shi Dai	
Artistic and performing aspects of piano works interpretation.....	201
Цао Кунь	
Концепт тілесності в семантичній картині китайського танцю.....	204
Буймович М.	
Особливості акторсько-сценічної інтерпретації естрадних вокальних творів.....	207
Ходот А.	
Результати впровадження методики формування індивідуального сценічного іміджу школярів у процес навчання естрадного співу.....	209
Ян Цзяншен, Наталя Кьон	
Становлення жанру художньої пісні в мистецькому просторі Китаю.....	211
Han Luo, Hrinchenko A.	
Folklore intonations in the choral works of Ukrainian composers.....	215
Чжан Сайсін	
Регіональні контексти розвитку саксофонових шкіл в Україні.....	217
Сунь Жуй	
Феномен поліхудожньої обізнаності у категоріальному полі мистецької педагогіки.....	219
Чжу Сійн	
Транскультурна візія трансформації вищої вокальної освіти в Україні та Китаї.....	221
Ван Вейін	
Підготовка майбутніх бакалаврів музичного мистецтва до інтерпретації вокальних творів у науковому дискурсі.....	222
Чжоу Тайю	
Підготовка здобувачів-інструменталістів до дидактично-виконавської діяльності в Україні, Китаї та Польщі як наукова проблема.....	224
Калюжна О.	
Імпровізація як педагогічний інструмент у процесі музичного навчання.....	225
Степанова Л., Толстова Н.	
Musical and Poetic Interaction as the Basis for the Performance Interpretation of J. Brahms' Songs.....	228